DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

Nr. 1 (125). Równe, dnia 1 stycznia 1936 r. ROK XIII.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA:

Poz. 1. W sprawie zmiany niektórych postanowień o opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych szkołach zawodowych . str. 2
„ 2. W sprawie zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą . . . „ 2
„ 3. Ulgi przejazdowe dla absolwentów Szkół „ 3
„ 4. W sprawie legitymacyj szkolnych i ulg kolejowych — wyjaśnienie . . . „ 3
Poz. 5. Ulgi przejazdowe dla młodzieży szkolnej na P. L. L. „Lot" . . . . str. 4
„ 6. Kino objazdowe Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich . . . „ 4
„ 7. W sprawie filmu „Sen Nocy Letniej" . „ 5
„ 8. Komunikaty . . . . . „ 5
„ 9. Nabytki Państwowej Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej . . . . „ 6

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Inż. Aniela Gawrońska-Podgórska—Hodowle zwierzęce i ich organizacja na terenie kl. I-ej nowego gimnazjum . . . . str. 9
Dział Oświaty Pozaszkolnej . . . . str. 17
Wydawnictwa nadesłane . . . . „ 17

CZĘŚĆ URZĘDOWA

1.

OKÓLNIK MINISTRA W. R. i O. P. Nr. 99
z dnia 30 listopada 1935 r. (I.R-8368/35)
w sprawie zmiany niektórych postanowień okólnika Nr. 97 z dnia 30 czerwca 1934 r. (I.R-5130/34) o opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych szkołach zawodowych.

W zarządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 czerwca 1934 r. Nr. I R-5130/34 wprowadza się z mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia następujące zmiany:

Taksę za duplikaty świadectw, wydawanych eksternom, (pkt. 5) ustala się na zł. 10.

Ustęp piąty (dotyczący sposobu uiszczania taksy za duplikaty świadectw) otrzymuje brzmienie następujące: „Za wydanie duplikatu świadectwa uiszczają eksterni prócz taksy, wymienionej w punkcie 5, opłatę stemplową znaczkami w wysokości przewidzianej w przepisach o opłatach stemplowych. Dyrekcje otrzymane znaczki naklejają na wydanym duplikacie i kasują”.

Ustęp siódmy (określający przeznaczenie opłat) otrzymuje brzmienie następujące: „Dochód z taks, wymienionych w punktach 1, 2, 3-a, 3-b, 4 i 5 Dyrekcje szkół zatrzymują do swojej dyspozycji na pokrycie wydatków, przewidzianych w zatwierdzonych przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego rocznych planach finansowo-gospodarczych, które winny obejmować wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej, powołanych z poza grona nauczycielskiego, oraz wydatki kancelaryjne, związane z przeprowadzaniem praktycznego egzaminu”.

Kierownik Ministerstwa
(—) K. Chyliński

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO
Nr. III-22274/35.
Opłaty za egzamin dla eksternów w szkołach zawodowych.

Równe, dnia 20 grudnia 1935 r.

do wiadomości jako uzupełnienie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30.VI.1935 r. Nr. I.R-5130/34, zamieszczonego w Dz. Urz. Kuratorjum O.S.Ł. z 1934 r. Nr. 7, poz. 70.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. E. NOWICKI

2.

OKÓLNIK KURATORJUM O. S. ŁUCKIEGO
z dnia 16 grudnia 1935 r. Nr. O-22061/35
w sprawie zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą przystępuje — wzorem lat ubiegłych — do zorganizowania czwartej z rzędu powszechnej zbiórki pieniężnej na cele szkolnictwa polskiego zagranicą — w okresie od 15 stycznia do 15 lutego 1936 r.

Potrzeby tego szkolnictwa,—którego zadaniem jest organizowanie i pogłębianie świadomości narodowej wśród młodego pokolenia polskiego na obczyźnie — wzrastają w miarę postępującej współpracy i zbliżenia między Wychodźtwem i Ojczyzną, a akcja zbiórkowa Funduszu jest jedyną formą pomocy, jaką szerokie warstwy społeczeństwa polskiego szkolnictwu temu przynoszą.

Zbiórka będzie zorganizowana pod Wysokiem Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za pośrednictwem powołanych

w właściwej drodze — Komitetów wojewódzkich i powiatowych względnie miejskich i dotrze niewątpliwie do szerokich rzesz młodzieży szkolnej, która korzystając z dobrodziejstwa nauki w języku ojczystym, z pewnością odczuje i zrozumie najlepiej potrzeby szkolnictwa polskiego zagranicą.

Dlatego też na podstawie okólnika Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 listopada 1935 r. Nr. I.Pol.-3286/35 zwracam się z gorącem wezwaniem do wszystkich pracowników szkolnych, do wzięcia czynnego udziału w organizowaniu i pracach Komitetów i nadania akcji zbiórkowej przedewszystkiem charakteru wychowawczego. Zbiórka wśród młodzieży powinna być poprzedzona pogadankami, wyjaśniającemi trudne położenie szkoły polskiej i młodzieży na obczyźnie.

Na terenie szkolnym zbiórka może być przeprowadzona jedynie z ścisłem zachowaniem postanowień okólników w sprawie składek w szkołach z dnia 26.III.1935 r. Nr. I-4799/35 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. Ł. Nr. 4, poz. 28) i z dnia 18.X.1935 r. Nr. O-18547/35 (Dz. Urz. Kurat. O. S. Ł. Nr. 9, poz. 89), z położeniem specjalnego nacisku na dobrowolność ofiar.

Szczegółowe wskazania organizacyjne i materjały zbiórkowe prześle Komitet Wykonawczy bezpośrednio do Komitetów wojewódzkich — dla szkół zaś do Kuratorjum Okręgu Szkolnego, które następnie będzie przekazywać materjały te odnośnym Zakładom naukowym i Inspektoratom Szkolnym.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. E. Nowicki

3.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI
Departament Handlowo-Taryfowy
Nr. HO.II-42-b/115.

Odpis.

Warszawa, 14.IX.1935.

Określenie sprawy:
Ulgi przejazdowe dla absolwentów szkół.

Do Wszystkich Dyrekcyj
Okręgowych Kolei Państwowych.

Wobec wynikłych wątpliwości Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że w związku z wprowadzeniem od dnia 1 września r. b. ujednostajnionych legitymacyj szkolnych, których końcowy termin ważności w każdem półroczu szkolnem uwzględniać może okres feryj następujących bezpośrednio po danem półroczu szkolnem (legitymacje wzoru Nr. 1a) i 1b) TOBE), absolwenci zakładów naukowych, których wychowankom przysługują ulgi taryfowe także w okresie feryj letnich (Dz. T. i Z. K. z r. 1935, No. 34, grupa A i B), będą mogli w okresie feryj, następujących bezpośrednio po danym okresie szkolnym, w którym ukończyli daną szkołę, korzystać na PKP. z ulg przejazdowych, przewidzianych dla młodzieży szkolnej, narówni z wychowańcami tych szkół, na podstawie posiadanych legitymacyj szkolnych, których ważność będzie stwierdzona na okres danych feryj.

Równocześnie odwołuje się wyjaśnienie z dnia 27 września 1934 r. Nr. HO.II-661/34 z tem jednak, iż stosownie do brzmienia § 31 TOBE do dnia 1.IX r. b. absolwenci nie mieli prawa do ulg i reklamacje za ten miniony okres czasu należy oddalać.

Dyrektor Departamentu
(—) Ceceniowski

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
i OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa

Dnia 19 listopada 1935 r.

Nr. I.Praw.-2540/133/35.

Absolwenci szkół-ulgi kolejowe.

do wiadomości.

Naczelnik Wydziału
(—) KAZIMIERZ DUBIEL

4.

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.
z dn. 30 listopada 1935 r. Nr. I.Praw.2540/263/35
w sprawie legitymacyj szkolnych i ulg kolejowych — wyjaśnienie.

W związku z okólnikiem Nr. 77 z dnia 6.IX.1935 r.*) o legitymacjach szkolnych i ulgach kolejowych dla młodzieży szkolnej, Ministerstwo W.R. i O.P. wyjaśnia, co następuje:

*) Dz. Urz. Kurat. O.S.Ł. Nr. 8, poz. 66 z 1935 r

1) Obowiązujący obecnie wykaz szkół do ulg kolejowych ma być skorygowany i przedrukowany przez Ministerstwo Komunikacji przed 1 stycznia 1936 r.

2) Zastrzeżenia ustępu XIII okólnika Nr. 77 o nieuskutecznianiu zmian i uzupełnień wykazu szkół w ciągu roku szkolnego będzie po 1 stycznia 1936 r. ściśle przestrzegane w stosunku do szkół prywatnych.

Zachodzące zmiany, które winny być przeprowadzone w wykazie na rok następny, należy notować i podawać je Ministerstwu W. R. i O. P. jednorazowo z końcem roku szkolnego.

3) Szkoły i kursy prywatne, którym nie przysługuje prawo wystawiania legitymacyj ustalonych okólnikiem Nr. 77 z 6.IX.1935 r., mogą korzystać z dowolnych matrykuł; — sprawa ustalenia specjalnych wzorów legitymacyj dla tych szkół i kursów nie jest obecnie brana w Ministerstwie W. R. i O. P. pod uwagę.

4) Uczniowie w wieku ponad 30 lat powinni otrzymywać legitymacje szkolne tego samego wzoru, jak uczniowie w wieku do lat 30, lecz ze skreśloną przez kierownictwo szkoły w sposób wyraźny i trwały (atramentem) klauzulą dotyczącą ulg kolejowych.

5) Sprawa korzystania z ulg kolejowych przez absolwentów szkół w okresie feryj wakacyjnych została wyjaśniona w piśmie Nr. I Praw.-2540/133/35 z 19.XI.1935 r.

6) Legitymacje wzoru Nr. 1-b) i 1-c) składają się każda z dwóch blankietów, różniących się tylko nazwami uwidocznionych tam miesięcy. Na jednym blankiecie są podane miesiące: od stycznia do czerwca, na drugim od lipca do grudnia; różnica ta znalazła wyraz w sygnaturze normalizacyjnej, zamieszczonej na blankietach, wykonanych przez Drukarnię Państwową, w formie: Nr. 2/og.-35, Nr. 2a/og/35 co do wzoru 1-b)—oraz Nr. 3/og.-35 i 3a/og.-35 — co do wzoru 1-c).

Przy okólniku podane zostały wzory z miesiącami jednego tylko półrocza ze względu na oszczędność miejsca.

Naczelnik Wydziału

(—) Kazimierz Dubiel

5.

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R i O. P.
z dn. 7.XII.1935 r. Nr. I.Praw.2540/269/35
w sprawie ulg przejazdowych dla młodzieży szkolnej na P. L. L. „Lot”.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia na podstawie pisma Zarządu Polskich Linij Lotniczych „Lot” z dnia 22.XI.1935 r. Nr. L.660/11-26/13, że nowe legitymacje szkolne, ustalone okólnikiem Nr. 77 z dnia 6 września 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 158) uprawniają do ulgowych przejazdów samolotami komunikacyjnemi P. L. L. „Lot”.

Na podstawie tych legitymacyj będą udzielane zniżki taryfowe, analogiczne do zniżek przyznanych urzędnikom państwowym R. P. i oficerom W. P.

Naczelnik Wydziału

(—) Kazimierz Dubiel

6.

OKÓLNIK MINISTERSTWA W. R. i O. P.
z dnia 6 grudnia 1935 r. Nr. IV.Szt.9082/35
w sprawie kina objazdowego Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich.

Ministerstwo W. R. i O. P. zezwala Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego w myśl okólnika Nr. 84 z dnia 30 września 1935 r. (I.Pol.2474/35) (Dz. Urz. Min. W.R. i O. P. Nr. 10, poz. 182) na wyświetlanie filmów: „Zew Trombity”, „Na Dalekiej Północy” i „Tajemnice Dziewiczej Puszczy” we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej na przeciąg roku szk. 1935/36 pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika. W szczególności Ministerstwo zaznacza, że zezwolenie niniejsze nie może być, zgodnie z punktem 7 tegoż okólnika, uważane za polecenie i w niczem nie ogranicza swobody kierownictw i dyrekcyj szkół w dopuszczaniu wymienionych filmów do wyświetlania w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

Naczelnik Wydziału

(—) Dr. Wł. Zawistowski

7.

OKÓLNIK KURATORJUM O. S. ŁUCKIEGO
z dnia 14 grudnia 1935 r. Nr. O-21795/35
w sprawie filmu „Sen Nocy Letniej”.

Do
P.P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj
i Kierownictw Szkół
w Okręgu

Zgodnie z poleceniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zawartem w okólniku z dnia 25. XI. 1935 r. Nr. IV.Szt.11380/35 — zwracam uwagę na film „Sen Nocy Letniej” ze względu na jego wysoką wartość artystyczną. Film ten, będący zobrazowaniem arcydzieła Szekspira w reżyserji Maxa Reinhardta, został przez Komisję Oceny Filmów uznany za „dozwolony dla młodzieży” i „kształcący”. Nadaje się on przedewszystkiem dla młodzieży od lat 12 a w szczególności dla młodzieży szkół średnich ogólnokształcących.

W myśl oświadczenia „Towarzystwa Filmowego Warner Bros. First National Films” kinoteatry warszawskie i prowincjonalne gotowe są zorganizować specjalne przedstawienia tego filmu dla młodzieży szkolnej po cenach popularnych.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. E. Nowicki

8.

KOMUNIKATY

Uzupełnienie składu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych we Włodzimierzu.

W myśl ustępu drugiego § 3 zarządzenia Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 grudnia 1928 r. Nr. I-7702/28 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3 ex 1929 r.) podaje sie do wiadomości, że zarządzeniem Pana Kuratora Okręgu Szkolnego Łuckiego z dn. 28.XI.1935 r. Nr. I-21021/35 p. Antoni Łukaszewski, nauczyciel Państwowego Gimnazjum im. M. Kopernika we Włodzimierzu, mianowany został na okres lat szkolnych 1935/36, 1936/37, 1937/38 członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych rejonu VIII, obejmującego powiaty horochowski i włodzimierski.

Mandat p. Antoniego Łukaszewskiego jako zastępcy prezesa Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych rejonu VI, obejmującego powiaty rówieński i zdołbunowski, wygasł z powodu przeniesienia go do Włodzimierza.

Komunikat w sprawie portretu Pana Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych Gen. Dyw. Edwarda Rydza-Śmigłego.

Kuratorjnm zwraca uwagę szkół i podległych urzędów na wydany staraniem Towarzystwa Przyjaciół Związku Strzeleckiego, Warszawa, Hortensja 7, portret Pana Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Gen. Dyw. Edwarda Rydza-Śmiglego, z Jego autografem.

Cena portretu wynosi 2 zł.

Dochód ze sprzedaży portretu przeznaczony jest na cele kulturalno-oświatowe Związku Strzeleckiego.

Lista ofiarodawców na budowę Szkoły im. Legjonów w Kostjuchnówce.

1) Dyr. Departamentu p. Jan Firewicz	10 zł.
2) Związek Legjonistów i P. O. W. — Kowel	30 zł.
3) Związek Strzelecki — Kowel . .	10 zł.
4) Oddział Związku Strzeleckiego — Kowel	5 zł.
5) Wydział Powiatowy w Łucku . .	10 zł,
Razem .	65 zł.

9.

NABYTKI PAŃSTWOWEJ CENTRALNEJ BIBLJOTEKI PEDAGOGICZNEJ W RÓWNEM

Wykaz nabytków.

Barszczewski St. Tajemnica jeziora Bangweolo. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Biegeleisen L. Wł. Rozwój gospodarczy nowoczesnej wsi polskiej. t. I, II. Kraków, 1916/17. Centr. Biuro Wydawnictw NKN.

Boguszewska H. Czerwone węże. Wyd. 2. Warszawa, b.r. Gebethner i Wolff.

Bornsteinowa J. — Czaplińska A. Przygody Tomka w krainie karłów afrykańskich. Lwów, 1932. Książnica-Atlas.

Bystroń J. St. Przysłowia polskie. Kraków, 1933. Pol. Akad. Umiej.

Centkiewicz J. Cz. Wyspa mgieł i wichrów (Pierwsza polska ekspedycja narodowa roku polarnego 1932/3). Warszawa, 1934. „Rój".

Chmielowski P. Klementyna z Tańskich Hofmanowa. Zarys biograficzno-pedagogiczny. Petersburg, 1898. Grendyszyński.

Chmielowski P. Zygmunt Kaczkowski. Jego życie i działalność literacka. Petersburg, 1898. Grendyszyński.

Cygowa T. — Karmazyńska-Przewalska H. Nasze rośliny wiosenne. W-wa, 1935. Nasza Księgarnia.

Dąbrowska M. Marcin Kozera. Wyd. 3. W-wa, 1935. Tow. Wydawnicze.

Dąbrowska M. Uśmiech dzieciństwa. Wyd. 2. W-wa, 1934. Tow. Wydawnicze.

Delmont J. Mieszkańcy dżungli, kniei i stepu. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Delmont J. Przygody łowcy zwierząt egzotycznych. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Feldman J. Sprawa polska w roku 1848. Kraków, 1933. Pol. Ak. Umiej.

Foch F. Pamiętniki 1914 — 1918. T. I, II. W-wa, 1931. Tow. Wydawnicze.

Fularski M. Przysposobienie wojskowe u obcych. W-wa, 1928. Gł. Księg. Wojsk.

Fularski M. Przysposobienie wojskowe w Polsce. W-wa, 1929. Gł. Księg. Wojsk.

Giżycki K. Przez Urjanchaj i Mongolję. Lwów, 1929. Zakład im. Ossolińskich.

Głąbiński St. Ekonomika narodowa. Cz. I, II. Lwów, 1927/28. „Ateneum".

Górska H. Chłopcy z ulic miasta. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Górska H. Nad czarną wodą. II wyd. W-wa, 1935. „Rój".

Horzyca W. Dzieje Konrada. W-wa, 1930. „Droga".

Jarosławski M. Między Eufratem a Tygrysem. T. I, II. Lwów, 1931. Książnica Atlas.

Kaden-Bandrowski J. Nad brzegiem wielkiej rzeki. Wyd. 2. Lwów, 1935. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Kaden-Bandrowski J. W cieniu zapomnianej olszyny. Wyd. 3. Lwów, 1934. Zakł, Nar. im. Ossolińskich.

Kipling R. Kim. Lwów, 1926. Wydawnictwo Polskie.

Kocot St. Nauka o handlu. Zasadnicze wiadomości o handlu i jego organizacji. W-wa, 1929. „Bibljoteka Polska".

Koneczny F. Tadeusz Kościuszko. Poznań, 1917. Rzepecki.

Korzon T. Kościuszko. Biografja z dokumentów wysnuta. Kraków, 1894. Muzeum Narod. w Rapperswilu.

Kossowski J. Nafta... Nafta... Nafta... W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

Kraszewski J. I. Stara baśń. W.wa, 1935. Przeworski.

Kruszelnicki A. Szkice z ukraińskiej literatury współczesnej. Kołomyja, 1910. Nakł. Funduszu Szkolnego.

Kucharzewski F. Kościuszko — inżynier wojskowy i artylerzysta. W-wa, 1917. „Przegląd Techniczny".

Kukiel M. Dzieje oręża polskiego w epoce napoleońskiej. Poznań, 1912. Rzepecki.

Kumaniecki K. W. Odbudowa państwowości polskiej. Najważniejsze dokumenty. 1912—styczeń 1924. W-wa, 1924. Czarnocki.

Lepecki M. B. Na Amazonce i we wschodniem Peru. Lwów, 1931. Książnica-Atlas.

Lepecki M. B. Od Sybiru do Belwedru. W-wa, 1935. „Bibljoteka Polska".

Lepecki M. B. Sybir bez przekleństw. W-wa, 1934. „Rój".

Lipiński W. Wielki Marszałek (1867-1935). W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

Łoś S. Strażnica. Lwów, 1931. Książnica-Atlas.

Makarczyk J. Przez morza i dżungle. Lwów, 1931. Książnica-Atlas.

Makowiecki T. Poeta-malarz. Studjum o Stanisławie Wyspianskim. W-wa, 1935. „Bibljoteka Polska".

(Materjały). Materjały do historji P. P. S. i ruchu rewolucyjnego w zaborze rosyjskim... T. I. r. 1893-1897. T. II. r. 1898-1901. W-wa 1907/11. „Życie".

Meissner J. Żwirko i Wigura. Wyd. 4. W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

(Monografja). Monografja statystyczno-gospodarcza w-dztwa lubelskiego. Redaktor dr. Ignacy Czuma. T. I. Zagadnienia podstawowe. Lublin, 1932. B. w.

Morcinek G. Duńskie serce. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Morcinek G. Dzieje węgla. W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

Morcinek G. W zadymionym słońcu. Wyd. 4. W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

Nowakowski Z. Puhar Krakowa. Wyd. 2. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Parandowski J. Przygody Odyseusza. Lwów, b. r. Państw. Wyd. Ks. Szkolnych.

Parandowski J. Wojna trojańska. Lwów, b. r. Państw. Wyd. Ks. Szkolnych.

Pawłowicz B. Chłopiec z pinjorowych lasów. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Pietrzykowski P. T. Prace z metali. Poznań, 1935. Księgarnia Św. Wojciecha.

Platon. Menon. W-wa, 1935. Nasza Księgarnia.

Podoski J. Rycerze z K. O. P. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Pol W. Poezyje. Nowe wydanie. T. I - IV. Wiedeń, 1857. Nakład autora.

Prus B. Pisma. W-wa, 1935. Gebethner i Wolff.

Rydel L. Ferenike i Pejsidoros. Wyd. 2. Lwów, 1934. Państw. Wyd. Ks. Szkoln.

Sieroszewski W. Zamorski djabeł. W-wa, 1935. „Bibljoteka Polska".

Simm K. Entomologja. Cz. I, II. Cieszyn, 1924/35. „Kresy".

Słowacki J. Król-duch. Wydanie zupełne, komentowane. T. I: Teksty. T. II: Komentarz. Wyd. 2. Ułożył... J. G. Pawlikowski. Lwów, 1925. Altenberg.

Šmejkal J. V. — Vojtěch V. Sfora bieguna północnego. Lwów, b.r. Książnica-Atlas.

Smolarski M. Przygody polskich podróżników. Lwów, 1930. Książnica-Atlas.

Spinoza B. Dzieła. T. I: Traktat o poprawie rozumu. Etyka. W-wa, 1924. Dom Ks. Polskiej.

Starzewski M. Kostytucja republiki Czechosłowackiej. Kraków, 1926. Krakowska Sp. Wydawnicza.

Svensson J. Czółnem przez morze. Wyd. 3. Kraków, 1935. Wyd. Ks. Jezuitów.

Szelburg-Zarembina E. Tajemnica Czeremoszu. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Ujejski J. Antoni Malczewski. Poeta i poemat. W-wa, b.r. Trzaska-Evert-Michalski.

Ujejski J. Główne idee w „Anhellim" Słowackiego. Kraków, 1916. Polska Akad. Umiejętności.

Ujejski J. Juljusza Słowackiego Kordyan. Kraków, 1909. Nakład Funduszu Naukowego.

Verne J. Tajemniczy gród w pustyni. Lwów, 1929. Książnica-Atlas.

Verne J. Wyprawa wgłąb Afryki. Lwów, 1929. Książnica-Atlas.

Wojciechowski K. „Pan Tadeusz" Mickiewicza a romans Waltera Scotta. Kraków, 1919. Akad. Umiejętności.

Żeromski S. Charitas. Wyd. 3. W-wa, 1927. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Duma o hetmanie. Wyd. 6. W-wa, 1929. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Dzieje grzechu. T. I, II. Wyd. 7. W-wa, 1926. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Dziennik podróży. W-wa, 1933. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Echa leśne. Wyd. 5. W-wa, 1935. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Elegje i inne pisma literackie i społeczne. W-wa, 1928. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Inter arma. Wyd. 2. W-wa, 1930. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Ludzie bezdomni. T. I, II. Wyd. 7. W-wa, 1927. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Nawracanie Judasza. Wyd. 4. W-wa' 1935. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Opowiadania. Wyd. 5. W-wa, 1933. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. O żołnierzu tułaczu. W-wa, 1935. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Pomyłki. W-wa, 1925. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Popioły. T. I, II, III. Wyd. 8. W-wa, 1932. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Promień. Wyd. 5. W-wa, 1930. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Puszcza Jodłowa. W-wa, 1926. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Rozdziobią nas kruki, wrony. Wyd. 5. W-wa, 1927. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Turoń. Komedja w 3 aktach. Wyd. 2. W-wa, 1934. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Uciekła mi przepióreczka.... Komedja w 3 aktach. Wyd. 3. W-wa, 1927. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Uroda życia. T. I, II. Wyd. 5. W-wa, 1931. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Wierna rzeka. Wyd. 6. W-wa, 1929. Tow. Wydawnicze.

Żeromski S. Zamieć. Wyd. 4. W-wa, 1931. Tow. Wydawnicze.

Żurakowska Z. Pożegnanie domu. Wyd. 2. W-wa, 1934. Tow. Wydawnicze.

Żurakowska S. Roman i dziewiętnastu. W-wa, 1930. Tow. Wydawnicze.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Inż. ANIELA GAWROŃSKA-PODGÓRSKA
Gimn. Państw. im. M. Kopernika
we Włodzimierzu Woł.

Hodowle zwierzęce i ich organizacja na terenie klasy I-ej nowego gimnazjum *).

B. Hodowle szkolne.

Równolegle z hodowlami domowemi powinny być prowadzone hodowle szkolne, które powinny stanowić sprawdzian obserwacyj ucznia.

Organizacja hodowli szkolnych jest również rzeczą wielkiej wagi. Należy przestrzegać, aby hodowle te nietylko były obserwowane przez młodzież, ale by opieka nad niemi spoczywała również w rękach dzieci, a nie nauczyciela i woźnego, jak to często dzieje się w szkołach.

Wśród hodowli szkolnych trzeba będzie rozróżnić dwa typy:

1. hodowle stałe,
2. „ chwilowe (tymczasowe).

Organizując hodowle na początku roku szkolnego, należy z rozgraniczenia tego zdawać sobie sprawę, ponieważ inne będzie wprowadzenie ucznia w obręb obowiązków dla jednego i drugiego typu hodowli.

[1] Hodowle stałe: będą to przeważnie akwarja z rybami, które najczęściej z roku na rok przechowuje się w szkole. Normalnie opiekę nad temi hodowlami w ciągu roku szkolnego mają uczniowie klasy I-ej. Zbliżają się wakacje: opieka, siłą rzeczy, przechodzi w ręce woźnego. Nastaje nowy rok szkolny i wyłania się nowa kwestja: jak przejąć te hodowle z rąk woźnego i przekazać je dzieciom klasy I-ej?

Na podstawie praktyki doszłam do wniosku, że najlepiej, gdy na początku roku szkolnego hodowle obejmują ci uczniowie klasy II-ej, którzy je mieli pod koniec klasy I-ej ubiegłego roku szkolnego, a dopiero później, pod kierunkiem nauczyciela, przekazują je uczniom klasy I-ej. O sposobie zdawania hodowli będę mówiła później.

Jestem przeciwniczką oddawania hodowli stałych klasie I-ej w pierwszym, lub drugim tygodniu nauki szkolnej. Uważam, że powinno to mieć miejsce dopiero na początku drugiego miesiąca nauki; poniżej postaram się to uzasadnić.

Młodzież, przychodząc do klasy I-ej gimnazjalnej, ma pojęcie o hodowlach, wyniesione ze szkoły powszechnej. Jest to jednak przygotowanie zbyt słabe, aby mogło stanowić podstawę samodzielnego prowadzenia hodowli stałych, przy których praca często jest dość skomplikowana. Praca ucznia w takim wypadku byłaby zmechanizowana i nie wynikałaby ze zrozumienia potrzeb życiowych danego zwierzęcia. Dlatego też uważam, że dobrze jest zacząć od oddawania pod opiekę uczniów hodowli tymczasowych, z których specjalnie pierwsze są proste i nieskomplikowane. Np. zaznaczyłam powyżej, że hodowle szkolne powinny być prowadzone równolegle z hodowlami domowemi. Weźmy wypadek zakładania hodowli bielinka kapustnika:

Pod koniec lekcji, na której była mowa o zakładaniu wyżej wspomnianej hodowli, nauczyciel poleca jednemu z uczniów założyć hodowlę bielinka kapustnika — ma to charakter pokazu, czynionego przez ucznia.

---

*) Dokończenie artykułu zamieszczonego w Dz. Urz. Kurat. O. S. Ł. Nr. 10 z 1935 r.

W związku z tem na stole powinny być przygotowane:

1. słój z podstawką,
2. liście kapusty,
3. pudełko z gąsienicami,
4. etykietki na słoik z hodowlą,
5. klej.

Uczeń podchodzi do stołu i szybko, według omawianego przed chwilą planu, zakłada hodowlę. Następnie wypełnia etykietki i nakleja je według wskazówki nauczyciela na słoju.

* * *

Uwaga: Wprowadzam dwa rodzaje etykietek: 1) okrągłe z numerem kolejnym hodowli (przyczem czerwone oznaczają hodowle tymczasowe, a żółte — stałe). 2) etykietki prostokątne, białe zawierają: nazwę hodowanego zwierzęcia, datę założenia, nazwisko opiekuna.

1) ETYKIETKI OKRĄGŁE:

barwa czerwona

s. = 1,5 cm.

dla hodowli chwilowych

barwa żółta

s. = 1,5 cm.

dla hodowli stałych

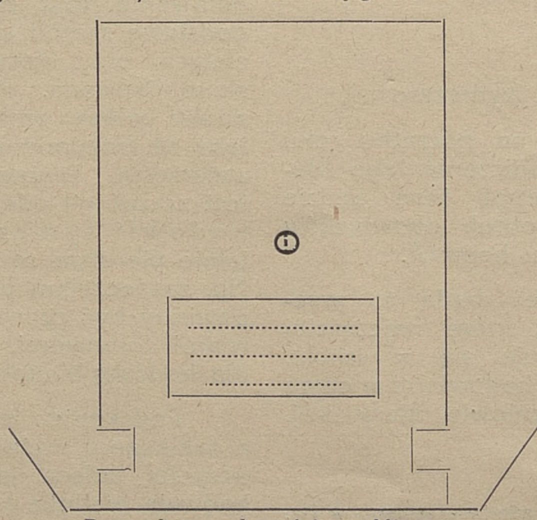
Poniżej przedstawiam, jak powinna wyglądać (i jak należy ją wypełnić) etykietka dla hodowli bielinka kapustnika:

Przedmiot hodowli:	*gąsienica bielinka kapustnika*
Data założenia:	*5.X.35*
Opiekun:	*R. Lipiński I a.*

4,0 cm

7,0 cm.

Słój z nalepionemi etykietkami powinien tak wyglądać:

Rysunek, przedstawiający słój z nalepionemi odpowiednio etykietkami.

Następnie nauczyciel wpisuje założoną hodowlę do „Wykazu tymczasowych hodowli zwierzęcych”. Jest to dość duża i wyraźna tablica, wisząca na ścianie sali, w której są prowadzone wspomniane hodowle.

O barwa czerwona WYKAZ TYMCZASOWYCH HODOWLI ZWIERZĘCYCH

L. p. hodowli	Przedmiot hodowli	Główny cel	Opieka	DATA założenia	DATA ukończenia	Uwagi
1	*Bielinek kapustnik*	*Obserwacje nad rozwojem*	*R. Lipiński I a*	*5/X.35*		

Od tej chwili uczeń staje się głównym hodowcą i opiekunem hodowli. Dostaje on do pomocy jeszcze jednego ucznia (który go zastępuje w czasie nieobecności), poczem odnosi hodowlę na wskazane przez nauczyciela miejsce. Opiekun prowadzi w specjalnym zeszycie dzienniczek obserwacyjny, ułożony na tych samych podstawach co domowy. Dzienniczek ten jest zawsze w szkole, leży na umówionem miejscu i każdy uczeń ma prawo do niego zajrzeć.

Stopniowo coraz to inni uczniowie obejmują nowozakładane hodowle i prowadzą je oraz opiekują się niemi w analogiczny sposób.

Inaczej trochę przedstawia się sprawa opieki nad hodowlami stałemi. W drugim miesiącu nauki, kiedy uczniowie są już obeznani ze sposobem prowadzenia hodowli i rozciągania nad niemi racjonalnej opieki, przystępujemy do wprowadzenia uczniów w sferę obowiązków względem hodowli stałych. Wybieram, jako przykład: a k w a r j a z r y b a m i.

Musimy tutaj mieć na uwadze wymagania programu; na str. 29 programu dla Gimnazjum (M. W. R. i O. P.) czytamy w „Wynikach nauczania” iż „dziecko w klasie I-ej ma zdobyć u m i e j ę t n o ś ć zakładania akwarjum...”

A więc nie wystarczy powierzyć uczniom opiekę nad akwarjami, należy jeszcze nauczyć ich (praktycznie) zakładania takiego akwarjum.

Sprawa ta na terenie gimnazjum nasuwa duże trudności.

Próbowałam ją rozwiązać w rozmaity sposób i stosunkowo najlepsze wyniki otrzymałam w ubiegłym roku szkolnym, przyjmując następujące postępowanie:

Klasę miałam podzieloną na 6 grup pracujących. Na przeciąg lekcji, którą przeznaczyłam na nauczenie zakładania akwarjum, połączyłam po 2 grupy tak, że miałam na tej lekcji 3 grupy uczenic. Na początku lekcji poleciłam uczenicom, aby przyjrzały się dobrze, jak wygląda urządzenie akwarjów, w których żyją ryby. W związku z tem kazałam im zwrócić uwagę: 1) na dno, 2) na rośliny, 3) na wodę. Po krótkiej obserwacji uczenice opisały mi ustnie, co widziały przed chwilą: „..na dnie „czarna ziemia” (poprawiam, że to jest muł rzeczny), na niej piasek, wymieszany ze żwirem, we dnie zasadzone są różne rośliny, woda jest przeźroczysta...” Po uzgodnieniu tego sprawozdania nastąpiła krótka dyskusja: dlaczego na dnie jest muł, a dopiero na nim piasek i żwir? Doszłyśmy z klasą do wniosku, że przygotowane w ten sposób dno akwarjum jest do pewnego stopnia obrazem prawdziwego dna rzecznego i że, w związku z tem, dobrze będą się tam czuły i żyły rośliny, które chcemy hodować w akwarjum.

Następnie oznajmiłam uczenicom, że zaraz przystąpimy do zakładania akwarjum w grupach,

przyczem wyróżniona będzie ta grupa, która to zrobi najlepiej, najdokładniej, zachowując przytem największą ciszę i wzorowy porządek.

* * *

Uwaga: na każdym stole były już przygotowane: 1) czysto wymyta wanna ze szkła o wymiarach 22 cm. $\times$ 22 cm. $\times$ 30 cm., 2) miseczka z mułem rzecznym, 3) miska przemytego dobrze piasku i żwiru, 4) słoik z roślinami wodnemi, 5) duża zlewka do czerpania wody, 6) ścierka, i 7) na podłodze przy stole stało wiadro czystej wody.

Aby nie pomylić się w kolejności prac, wypisałyśmy je na tablicy w ten sposób:

Kolejność prac przy zakładaniu akwarjum:

1) Połóż na dno akwarjum cienką warstwę mułu ($1^1/_2$ — 2 cm).

2) Przykryj to cienką warstwą piasku (1 — $1^1/_2$ cm.).

3) Zasadź rośliny, uważnie rozkładając korzenie i starając się nie wyciągać mułu na wierzch.

4) Ułóż nową warstwę piasku, wymieszanego lekko ze żwirem (2 — 3 cm.), przygnieć dobrze i wyrównaj dno.

5) Nalej do akwarjum wody, czerpiąc ją przy pomocy zlewki i lejąc po wewnętrznych ścianach akwarjum.

6) uporządkuj stół.

7) Po sprawdzeniu (przez nauczyciela) i stwierdzeniu, że jest dobrze założone, zanieś na miejsce które Ci wskaże nauczyciel.

* * *

I teraz nastąpiła praca w grupach. Muszę przyznać, że odbywała się ona sprawnie i szybko. Akwarja zostały założone dobrze i miałam prawdziwą trudność w wyróżnieniu najlepiej pracującej grupy.

Po odniesieniu akwarjów na wskazane przez nauczyciela miejsca stoją tam one pewien czas, dopóki nie przyjmą się i nie zakorzenią zasadzone roślinki. Po upływie tygodnia należy polecić uczniom, aby przynosili ryby, ślimaki i t. p. zwierzęta, które chcemy mieć w szkole w hodowlach stałych. Naogół z dostarczeniem przez młodzież takiego materjału niema żadnych trudności. Młodzież znosi do hodowli raczej zadużo okazów, aniżeli zamało!

Ci uczniowie, którzy przynieśli do hodowli okazy, dostają przygotowane poprzednio akwarja i stają się opiekunami hodowli, które zaraz założą. Na akwarjach, nalepiają odpowiednio wypełnione etykietki, wpuszczają swoje zwierzęta do otrzymanego akwarjum, zakładają „szkolne dzienniczki obserwacyj nad hodowlami stałemi" a nauczyciel wciąga ich hodowle pod odpowiednim numerem na tablicę, gdzie znajduje się „wykaz zwierzęcych hodowli stałych".

V.

barwa żółta

Etykietka okrągła
z kolejnym numerem hodowli.

Przedmiot hodowli: *PŁOTKA*

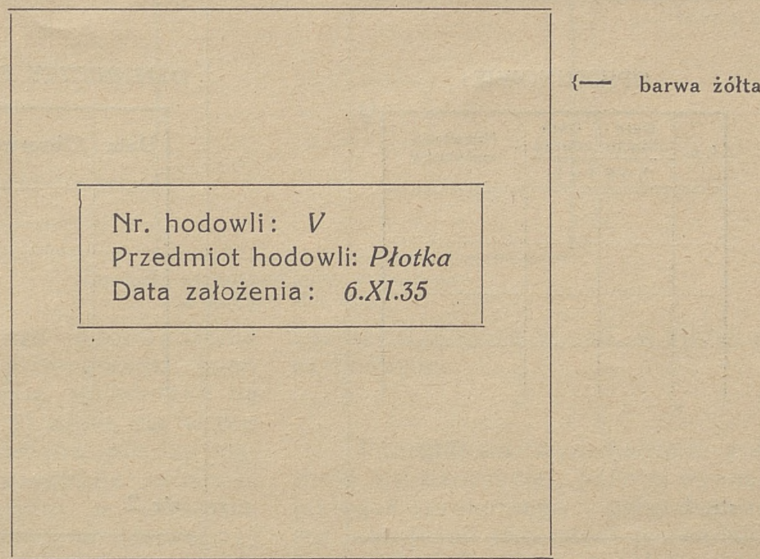
Rośliny: *rzęsa, rogatek, nużawiec*

Data założenia: *6 XI.35*

Opiekun: *R. Perkowicz* *I a*

Etykietka prostokątna
prawidłowo wypełniona. (Uczeń wypełnia to, co jest wypisane pismem pochyłem).

Jak powinien wyglądać dzienniczek hodowlany?

Rysunek, przedstawiający zewnętrzną okładkę szkolnego zeszytu hodowlanego (hodowla stała)

Dzienniczki hodowlane szkolne mają wymiary zwykłych zeszytów szkolnych (papier gładki); obłożone są w papier koloru, przyjętego dla danego typu hodowli więc np. dzienniczki: 1) dla hodowli zwierzęcych stałych obłożone w papier żółty, 2) dla hodowli zwierzęcych chwilowych w papier czerwony. Na okładce, pośrodku biała nalepka z napisem, jak na rysunku.

I-sza wewnętrzna strona w dzienniczku dla hodowli stałej:

OPIEKUNOWIE:

L. p.	Nazwiska	DATA objęcia	DATA zdania	UWAGI
1	*K. Leszczyński*	*6/XI.35*		

Tu, w miarę zmiany opiekunów hodowli, będzie się robiło odpowiednie odnotowania, jak wskazuje załączony schemat. Jest to wielką pomocą dla nauczyciela, kontrolującego stan i przyczyny takiego, a nie innego stanu hodowli.

Na stronie 2-ej będą czynione obserwacje w taki sam sposób, jak w dzien. domowych.

OPIEKUNOWIE:

L.p.	Data objęcia hodowli	Data zdania hodowli	Nazwisko opiekuna

str. 1

DZIENNICZEK OBSERWACYJNY

Data	Obserwacje	Uwagi

str. 2.

Rysunek, przedstawiający sposób rozmieszczenia treści w dzienniczku obserwacyjnym dla hodowli stałych.

O barwa żółta

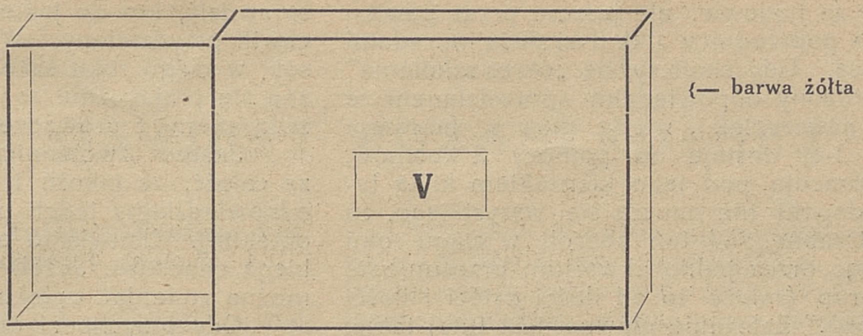
WYKAZ HODOWLI STAŁYCH ZWIERZĘCYCH

L. p. hodowli	Przedmiot hodowli	Główny cel	Opieka	DATA założenia	DATA ukończenia	Uwagi
I						
II						
III						
IV						
V	*Płotka*		*R. Perkowicz Ia*	*6.XI.35*		
VI						

UWAGA: ten wykaz wisi na ścianie w pokoju, przeznaczonym na hodowle.

Z chwilą, gdy uczeń staje się opiekunem hodowli, dostaje: 1) pudełeczko z pokarmem dla swoich zwierząt (w wypadku, jeżeli to są ryby), a nauczyciel poucza go jak, kiedy, i ile ma dawać pożywienia, aby ryby nie cierpiały głodu, lecz żeby ich równocześnie nie przekarmić, 2) uczeń otrzymuje ściereczkę, na której w jednym rogu wyszyte jest „Hodowla"; uczeń, w domu, ma wyszyć na tej ściereczce numer swojej hodowli.

Jak wygląda pudełeczko na pokarm? Jest to zwykłe pudełko od zapałek, oblepione papierem takiej barwy, jaka została przyjęta dla danego typu hodowli (żółta, lub czerwona). Na górnej stronie tego pudełeczka nalepiona jest biała karteczka z numerem hodowli, dla której pokarm jest przeznaczony.

Rysunek, przedstawiający pudełeczko na pokarm dla ryb.

Uwaga: Uważam, że wprowadzenie specjalnych ściereczek do przemywania ścian akwarjum, oraz wprowadzenie pudełeczek na pokarm jest ważne, gdyż 1) unika się w ten sposób nieporozumień i zatargów między małymi „hodowcami", 2) gwarantuje możność utrzymania danego akwarjum w czystości, 3) daje możność skontrolowania (łatwego!) ilości wydawanego i zużywanego pokarmu.

Pudełeczka i ściereczki muszą mieć wyznaczone miejsce w sali, w której prowadzone są hodowle.

* * *

Początkowo wydawaniem pokarmu zajmuje się nauczyciel, później wyznacza do tego jakiegoś sumiennego i pojętnego ucznia. Dobrze jest, jeżeli taki uczeń prowadzi „książeczkę żywnościową", która mogłaby wyglądać tak, jak przedstawia to rysunek:

Nr. hodowli	Daty	Ilość wydanego pożywienia	UWAGI
V	*6.X*	*5 łyżeczek*	

Rysunek, przedstawiający sposób prowadzenia „KSIĄŻECZKI ŻYWNOŚCIOWEJ"

Pokarm dobrze jest wydawać w oznaczonym dniu i o oznaczonej porze, aby uniknąć niepotrzebnego zamieszania. (Jeżeli żywi się suszonemi rozwielitkami, dobrze jest wymieszać pokarm przy pomocy okrągłych łyżeczek od lekarstwa. O takie łyżeczki zawsze i wszędzie jest łatwo).

* * *

Teraz musi nastąpić obeznanie ucznia z prowadzeniem akwarjum na dłuższą metę. Można to przeprowadzić w najrozmaitszej formie. Mnie odpowiada następujący sposób: Z chwilą, gdy zostaną wyznaczeni opiekunowie dla hodowli stałych, założonych w bieżącym roku szkolnym, polecam im, oraz kilku innym (na których już zwróciłam uwagę, że mają pewne zamiłowanie, czy zdolności w prowadzeniu hodowli), aby zwrócili się do uczniów klasy II-ej (wymieniam ich nazwiska), którzy, z mojego polecenia, mają ich zapoznać z pracą przy akwarjach. W najbliższe wolne popołudnie przychodzą wymienieni uczniowie obu klas i następuje nauka. Uczniowie klasy II-ej (każdy przy swojem akwarjum) zapoznają kolegów klasy I-ej (najczęściej 1 uczeń kl. II-ej ma przy sobie 2 uczniów kl. I-ej) 1) ze sposobem prowadzenia dzienniczków, 2) dawaniem pożywienia, 3) myciem ścian, 4) odświeżaniem wody i t. p. czynnościami. Dobrze, jeżeli przytem może być nauczyciel, którego rady i wskazówki niejednokrotnie będą bardzo pożądane. Potem następuje oddanie hodowli i związane z tem formalności: nalepienie nowych etykietek, wpisanie nazwisk nowych opiekunów do odpowiednich „szkolnych dzienniczków obserwacyjnych". Od tej pory nowi hodowcy odpo-

wiadają za hodowle, ale jeszcze przez pewien czas ich poprzednicy z kl. II-ej służą im radami i pomocą. Gdy skończy się „okres szkolenia” (potwierdzony odpowiednim sprawdzianem ze strony nauczyciela), wtedy główny hodowca z klasy I-ej dostaje do pomocy 2 kolegów, którzy pracują pod jego kierunkiem kilka tygodni, dopóki nie nauczą się wszystkiego, co jest potrzebne. W ten sbosób w ciągu roku szkolnego przez jedno akwarjum przesunie się kilka grup (zależy to od ilości dzieci i ilości akwarjów). Założenie główne jest tutaj takie, aby każde dziecko pracowało przy wszystkich typach hodowli stałych pewien określony czas, potrzebny do gruntownego zapoznania się z pracami, związanemi z daną hodowlą. Aby uniknąć zamieszania, powinno się zgóry podzielić uczniów na grupy, podział wywiesić w pracowni, aby każdej chwili można było sprawdzić, kto do jakiej hodowli jest w danej chwili przydzielony. W ten, dosyć prosty sposób, w ciągu roku szkolnego cała klasa zapozna się praktycznie ze wszystkiemi zajęciami, związanemi z prowadzeniem akwarjów.

Jestem zwolenniczką tego, aby jednak za całość, za jakość i za wynik hodowli był odpowiedzialny jeden uczeń (główny hodowca-opiekun). Ułatwia to organizację pracy, zapobiega chaosowi. Jeżeli jest b. mało akwarjów, można zmieniać opiekuna co $1/2$ roku.

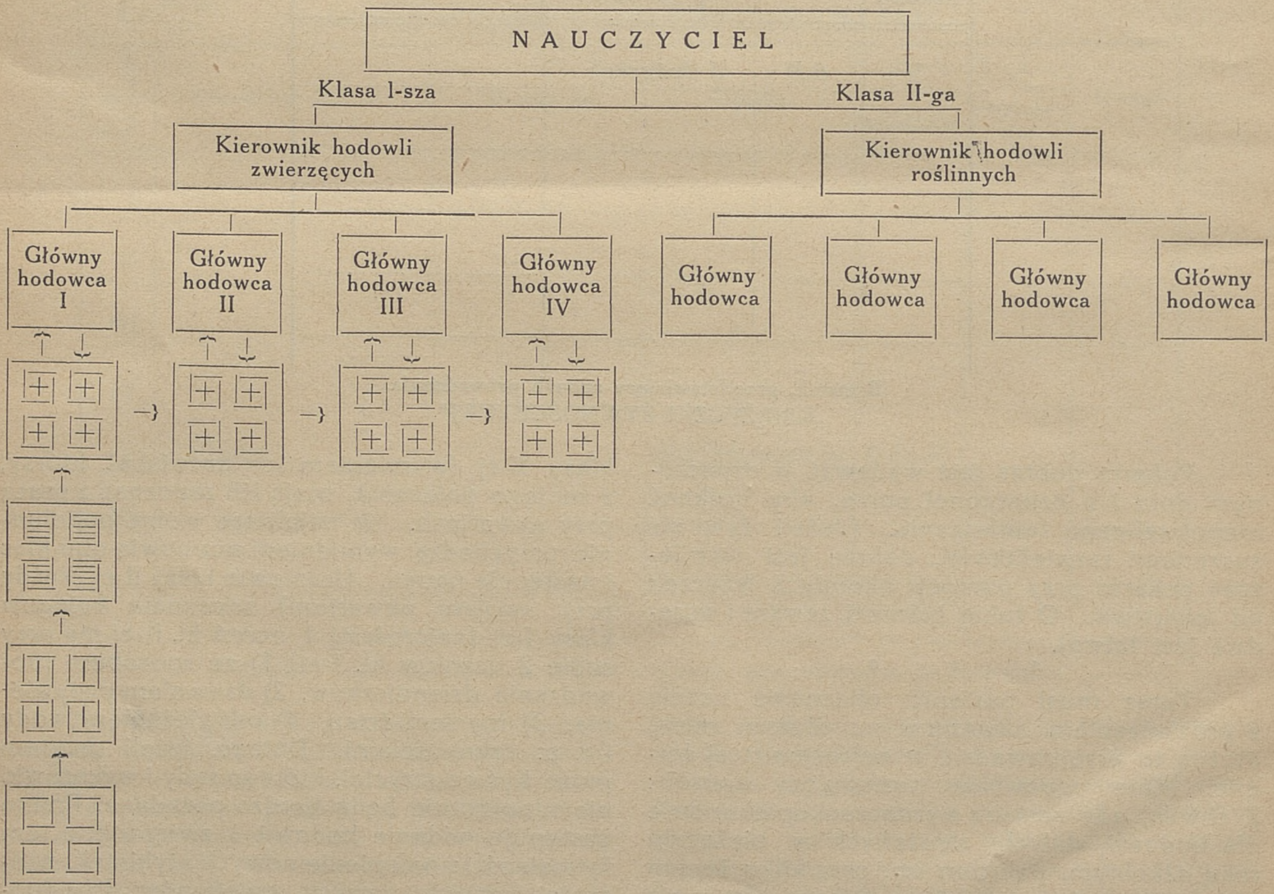
Gdy przychodzi czas, który w toku nauczania wymagać będzie obserwacji, obserwuje cała klasa według odpowiednich zarządzeń, danych przez nauczyciela.

* * *

Tak, mniej-więcej, wyobrażam sobie organizację hodowli na terenie kl. I-ej gimnazjum.

SCHEMAT,

przedstawiający, w jaki sposób grupy uczniów jednej klasy (w tym wypadku 4 grupy 4-osobowe) zapoznają się kolejno z hodowlami szkolnemi swojej klasy:

KONIEC

DZIAŁ OŚWIATY POZASZKOLNEJ

Plan pracy Wołyńsk. Związku Teatrów Lud. na miesiące grudzień i styczeń.

Dnia 15.XII.35 odbyło się w lokalu Oddziału O. P. posiedzenie Zarządu Wołyńskiego Związku Teatrów Ludowych, w czasie którego omawiany był plan pracy na najbliższy okres.

Do ważniejszy prac, które Zarząd postanowił wykonać w miesiącu grudniu b.r. i styczniu 1936 r. należy zorganizowanie filji szatni teatralnej w Horochowie, opracowanie regulaminu dla chórów ludowych przy szkołach powszechnych i dla sekcyj chóralnych i teatralnych przy organizacjach społecznych, tyczącego się współpracy z Woł. Zw. T. L., oraz urządzenie propagandowej wieczornicy w Równem.

Nowe nabytki bibljotek obwodowych O. P.

Podręczne bibljoteki obwodowych instruktorów O. P. zostały ostatnio zaopatrzone w następujące wydawnictwa:

„Tło socjologiczne pracy oświatowej" — Józef Chasiński,

„Zarys rozwoju pracy oświatowej" — Dr. Eustachy Nowicki,

„Stosunek wychowawcy do środowiska społecznego" — H. Radlińska,

„Książka w pracy oświatowej" — Helena Radlińsk,

„Pamiętniki chłopów",

Rocznik Wołyński t. I, II i III.

Bibljoteki obwodowych instruktorów O.P., stale zasilane w nowe wydawnictwa, stanowią jedyną pomoc naukową dla pracowników oświatowo-społecznych w ich pracy samokształceniowej.

Bezpłatnie korzystać z tych bibljotek może każdy pracownik oświatowy na Wołyniu.

„Praca Oświatowa" miesięcznik.

Ukazał się już 10-ty numer miesięcznika „Praca Oświatowa" — zawierający, prócz kilku cennych artykułów o charakterze metodycznym, obszerne informacje z działu oświaty pozaszkolnej zagranicą, kronikę prac oświatowo-wychowawczych organizacyj społecznych w Polsce oraz przegląd polskiej i zagranicznej prasy oświatowej.

Zeszyt 10-ty „Pracy Oświatowej", stanowiąc zamknięcie I-go rocznika tego wydawnictwa, zawiera także interesujące artykuły dyskusyjne na temat konkursów dobrego czytania książki.

Wiadomo, że pomysł konkursów dobrego czytania książki, jako wstępnej formy pracy samokształceniowej, powstał na Wołyniu.

Temat ten przeto do dyskusji dla pracowników oświatowych na terenie Wołynia został, przyznać trzeba, szczególnie dobrze dobrany.

Roczniki „Pracy Oświatowej" znajdują się również w podręcznych bibljotekach obwodowych instruktorów O. P.

WYDAWNICTWA NADESŁANE

Dr. Wacław Lipiński: „Wielki Marszałek". Nakł. Gebethnera i Woiffa w Warszawie. 1935.

Praca mjr. dr Wacława Lipińskiego p. t. „Wielki Marszałek" może być z pożytkiem wykorzystana przez młodzież, o ile znajdzie się w bibljotekach szkolnych, jak również będzie cennym nabytkiem w bibljotekach oświaty pozaszkolnej.

Kpt. Inż. Stefan Korolec: Bojowe środki chemiczne.

Wyszło z druku IV wodanie podręcznika, opracowanego przez Wykładowcę Szkoły Gazowej kpt. inf. Korolca Stefana, p. t. „Bojowe środki chemiczne", uzupełnione własnościami fizycznemi ciał gazowych, ciekłych i stałych.

Treść tej książki w obecnem wydaniu została gruntownie opracowana, znacznie rozszerzona oraz ściśle dostosowana do programów wyszkoleniowych z obrony przeciwgazowej. Ponadto podręcznik ten został zaopatrzony wstępem, wyjaśniającym zachowanie się gazów bojowych w terenie i na przedmiotach.

Baley Stefan: Zarys psychologji w związku z rozwojem psychiki dziecka. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. 1935. Str. 424. Cena zł. 6,40.

Zarys ten stawia sobie podwójny cel. Podaje on najogólniejsze pojęcia i prawa psychologiczne, wprowadzając w ten sposób czytelnika na teren psychologji ogólnej, równocześnie jednak omawia rozwój psychiki człowieka od niemowlęctwa aż do wieku dojrzałego. Ogólne prawa psychologiczne znajdują w ten sposób odrazu konkretne zastosowanie i bliższe wyjaśnienie. Książka liczy się z potrzebą tych, dla których głównym przedmiotem zainteresowania jest psychika dziecka, a psychologja ogólna jest jedynie wstępem do tej, bardziej szczegółowej dziedziny. Zamiast studjować dwa podręczniki, jeden psychologji ogólnej, a drugi psychologji dziecka, czytelnik znajdzie oba te działy psychologji dostosowane do siebie i złączone razem w organiczną całość.

Czesław Znamierowski: Wiadomości elementarne o państwie. Bibljoteka Wiedzy i Życia — tom II-gi. Cena w oprawie 3 zł. 50 gr. Skład główny w Towarzystwie Kultury i Oświaty. Warszawa, Al. Róż 2. Telefon 991-08.

O państwie każdy człowiek wie dziś tak wiele z lektury, jakiej mu dostarcza prasa codzienna, że w krótkim zarysie niezmiernie trudno jest podać czytelnikowi nowe wiadomości. Trzeba się raczej ograniczyć do uporządkowania rzeczy, powszechnie znanych w jedną możliwie najbardziej jasną i jak najbardziej przejrzystą całość. Tak określa prof. Czesław Znamierowski cel swej książki „Wiadomości elementarne o państwie".

Na treść jego pracy składa się niezwykle wnikliwa analiza podstawowych pojęć wchodzących w zakres nauki o państwie. Większość wprowadzonych tu pojęć jest czytelnikowi znana, ale wniknięcie w treść pojęciową będzie on mógł osiągnąć dopiero dzięki książce Znamierowskiego.

Zagadnienia zawarte w książce są uporządkowane, zaczynając od najbardziej ogólnych (zbiorowość, grupa), a kończąc na konkretnych zagadnieniach ustroju państwowego.

Major-pilot Adam Wojtyga: Turnieje lotnicze. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Warszawa-Lwów, 1936. Str. 136. Cena zł. 2,30

Gdy się bierze do ręki piękną książkę majora Wojtygi — odżywają w pamięci nie tak dawne emocje, które wszyscy przeżywali podczas trwania challenge'ów, śledząc pilnie i nerwowo drogę i etapy naszych pilotów i maszyn na trasie lotu okrężnego międzynarodowych zawodów lotniczych.

Raz jeszcze śledzimy z zainteresowaiem, tylko już nie ze strzępów komunikatów i dorywczych artykułów dziennikarskich, ale na podstawie wspomnień szefa polskiej drużyny challenge'owej w 1932 r., sukcesy polskich lotników, a przedewszystkiem zwycięską drogę Żwirki i Bajana.

F. A. Ossendowski: W dżungli Polskiej. Powieść. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 256. Cena zł. 3,50.

Autor wprowadza czytelnika w mało znany świat Polesia, któremu pod wielu względami należy się nazwa — „dżungli polskiej". Przyroda — a więc krajobraz z jego puszczą, bagniskami, leniwie płynącemi rzekami rybnemi, dzikiemi zwierzętami i niezliczonem ptactwem, wreszcie z człowiekiem, bytującym od wieków na tej ziemi leśno-bagiennej—oto tło tej interesującej książki. Piękne zdjęcia fotograficzne ilustrują charakter Polesia.

Kornel Makuszyński: Wielka brama. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 247. Cena zł. 3,50.

Nowa książka świetnego pisarza wydana przez Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych p.t. „Wielka brama", to pierwsza powieść o polskiem morzu. Dzieje młodego Piotra, borykającego się z życiem, a po wielu przygodach i trudach osiągającego swój cel — służbę na polskim okręcie, wzruszające wspomnienia kapitana Barena, przybyłego z dalekich oceanów do Gdyni, aby własnemi oczami oglądać cud polskiego morza, rytm potężnego portu — oto główne motywy tej porywającej książki — opowiedziane jak zawsze u Makuszyńskiego, gdy temat jest mu bliski — pięknym, pełnym poezji językiem.

Wiktor Ostrowski: Na szczytach Kordyljerów. Wspomnienia z polskiej wyprawy naukowo-alpinistycznej w Kordyllera de Los Andes. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 160. Cena zł. 1,90.

Stanisław Siedlecki: Wśród polarnych pustyń Svalbardu. Wspomnienia z polskich wypraw polarnych na Wyspę Niedźwiedzią i Spitsbergen. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 191. Cena zł. 2,20.

Bolesław Chwaściński i Justyn Wojsznis: Wśród gór Marokka. Wspomnienia z wyprawy wysokogórskiej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 160. Cena zł. 1,90.

Janusz Meissner i Tadeusz Milewski: W krainie lęku i pragnienia. Książnica-Atlas Lwów-Warszawa, 1935 Str. 158. Zł 3,20.

W roku ubiegłym nakładem Książnicy-Atlasu ukazała się książka Janusza Meissnera i Tadeusza Milewskiego p. t. „Przez ergi i hammady Sahary". Obecnie Książnica-Atlas wydała drugą część tej książki p. t. „W krainie lęku i pragnienia".

Autorzy drugą część swej pracy potraktowali nieco inaczej niż pierwszą: podczas gdy pierwsza zawiera (bardzo zresztą malownicze) opisy kraju, ludności i jej zwyczajów, tak, jak je ogląda turysta — druga stanowi cykl opowieści, osnutych na tle prawdziwych zdarzeń, stosunków, walk i przygód w głębi pustyni.

F. A. Ossendowski: Mocni ludzie. Powieść z okresu powstania r. 1931. Książnica-Alas. Lwów-Warszawa, 1935. Zł 3,20

Nowa powieść F. A. Ossendowskiego jest, być może, pierwszą, a w każdym razie najbardziej literacko-artystyczną i barwną powieścią z życia politycznych zesłańców po powstaniu r. 1831-go.

Bohaterowie powieści — małżonkowie Lisowie — skazani przez Sąd rosyjski na pewną śmierć na Syberji nie poddali się ani surowemu klimatowi, ani niewymownie ciężkim warunkom życia, na niegościnnej północy ani złej woli ciemięzców. Walka, którą prowadzą Lisowie jest walką charakterów i cech narodu polskiego najsilniej działających na półdziką ludność tubylczą, i kulturalnie niższych Rosjan. Działanie to jest tak nieprzeparte, że władze rosyjskie otaczają wygnańców niemym podziwem i szacunkiem, ciemni zaś tubylcy stają się wiernymi przyjaciółmi Polaków, a wdzięczny im policjant, ryzykując własną karjerę, dopomaga im w ucieczce do Ameryki.

Opisy życia, pracy, obyczajów ludności i wygnańców na Syberji, są niezmiernie ciekawe, pouczające i wierne, gdyż autor, jako podróżnik i sam były wygnaniec, zna to wszystko wyśmienicie.

Marja Kownacka: Plastusiowy pamiętnik. Barwnemi rysunkami ilustrował St Bobiński. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Warszawa-Lwów, 1936. Str. 96. Cena zł. 1,30.

Książka jest przeznaczona dla dzieci do lat 10-ciu, drukowana dużemi czcionkami. Dla tego wieku dobrych książek mamy niewiele. Dzięki żywości opowiadania, dyskretnym tendencjom wychowawczym, a zwłaszcza trafieniu w ton zainteresowań dzieci, książka ta zaliczona być może do najlepszych dla zaczynających czytać dzieci.

J. Górzycka: Krysia i karabin. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 161. Zł. 3,40.

Bohaterka książki, Jadwigi Górzyckiej, p. t. „Krysia i karabin", mała dziewczynka, wychowana w środowisku ludzi na śmierć i życie zaprzedanych idei, dojrzewa szybko i nasiąka samochcąc zapałem do walki z bezprawiem. Korowód bohaterów, walczących o lepszą dolę dla ciemiężonych, stanowi grupę wychowawców Krysi. Mimo tragicznej wprost odrazy do broni i brutalnych metod walki, dziewczyna staje w szeregu z bojownikami wolności i chwyta za karabin. Śmierć najbliższego przyjaciela, zawisłego na carskiej szubienicy, wtyka w ręce znienawidzoną broń i każe strzelać.

Wojna zastaje Krysię na posterunku. Dziewczyna nasiąka oparami krwi toczonej z ran, które opatruje, ugina się pod krzyżem ludzkiego cierpienia, lecz wierzy... Wierzy, że z tego odmętu wyłoni się jasna, dobra dola dla ciemiężonych: wolny naród w wolnym kraju.

Koniec wojny. Mija dziesięć lat od jej zakończenia. Tęcza pokoju rozsnuwa się pod białym Krysinym domkiem z polską chorągiewką na dachu. Krysia żyje w szczęściu u boku ukochanego, lecz serce jej czuwa...

Oczy jej śledzą ciężką dolę polskiego dziecka, na którą patrzy codzień w klasie szkoły powszechnej i w dzień rocznicy dziesięciolecia niepodległości Krysia rob rachunek polskiego sumienia.

Zeszyt X zarysu encyklopedycznego „Świat i życie. Ukazał się zeszyt X tomu III zarysu encyklopedycznego „Świat i życie" (Książnica-Atlas), zamykający tom trzeci tego pożytecznego wydawnictwa. Zeszyt ten zawiera cały szereg artykułów ze wszystkich dziedzin wiedzy i życia". Artykuły te pisane przez wybitnych uczonych i literatów, dają podstawy do zorjentowania się w najbardziej interesujących zjawiskach naszej współczesności i w najaktualniejszych zagadnieniach nauki, techniki i t. d.

„Zrąb". Wyszedł z druku Nr. 4(24) kwartalnika „Zrąb". Zawiera on bardzo ciekawy artykuł Michała Kreczmara: „Perykles i Piłsudski". Zestawiając wyjątki ze źródeł (Thucidides—Piłsudski „Pisma, mowy, rozkazy) autor subtelnie i z umiarem wyciąga swoje wnioski. Prof. Wałek-Czernecki w artykule: „Dobre i złe strony dyktatury cezaryzmu" snuje dalszy ciąg swoich rozważań z ostatniego zjazdu historyków. Hanna Pohoska nawołuje do wypełniania „treścią wewnętrzną" haseł wychowania obywatelskiego. Tadeusz Mayzner rozpoczyna dyskusję na aktualny a trudny temat wychowania przez muzykę. — Dalszy ciąg rozpoczętych w poprzednich zeszytach rozważań o nowej konstytucji prowadzi A. Schorr.

Dział recenzyjny wypełniają sprawozdania z książek i czasopism, oraz nowy, w N-rze 23 zainaugurowany dział: „Z praktyki wychowania obywatelskiego. Sprawozdanie z II-go Zjazdu socjologów i kronika organizacyjna zamykają bogaty w treść zeszyt.

Indeks za rok 1935.

„Jaki zawód obrać" — broszura. Centrala Poradni Zawodowych Stow. „Służba Obywatelska" podaje do wiadomości, że cena pojedyńczej broszury p.t. „Jaki zawód obrać" — została obniżona **do 15 gr.** (dawniej 25 gr.). Centrala wychodzi bowiem z założenia, iż należy wszelkiemi środkami ułatwiać dziewczynkom, kończącym szkoły powszechne, a także 6-te klasy gimnazjów ogólnokształcących (wg. dawnego ustroju szkolnego) decyzję w sprawie właściwego wyboru zawodu.

Przypominamy, iż dotychczas ukazały się w druku następujące części:

I-sza — Zawody rękodzielnicze (krawcowa, bieliźniarka, koronkarka, hafciarka, modystka, kilimkarka, tkaczka, fryzjerka, introligatorka, jubilerka-złotniczka, kamaszniczka, kuśnierka).

II-ga — Zawody społeczno-wychowawcze (pielęgniarka, higjenistka, ortopedystka, masażystka, położna, wychowawczyni przedszkola, wychowawczyni domowa, nauczycielka, pracownica instytucyj opiekuńczo-społecznych).

III-cia — Zawody biurowo-handlowe (bjuralistka, stenografka, buchalterka, zawód kupiecki, sprzedawczyni, pracownica księgarska, bibljotekarka, korektorka drukarska).

Wspomniane broszury pozwalają nietylko uczenicom zorjentować się w możliwościach przyszłej pracy zawodowej, lecz ułatwiają także nauczycielom w ośrodkach, pozbawionych poradni zawodowych, udzielania wskazówek w sprawie kształcenia zawodowego, zwracającej się do nich młodzieży.

Komunikat Administracji Dziennika Urzędowego.

Celem uniknięcia wstrzymania lub opóźnienia wysyłek Dziennika Urzędowego, jak również uniknięcia niepotrzebnej korespondencji, uprasza się o przestrzeganie następujących zasad:

1) Prenumerata winna być zgłoszona i opłacona najpóźniej na jeden miesiąc przed rozpoczęciem każdego półrocza t. j. do dnia 1 czerwca i 1 grudnia każdego roku.
2) Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Dziennika Urzędowego należy wnosić do właściwych urzędów pocztowych a nie do Administracji Dziennika Urzędowego.
3) Prenumerata, która wynosi rocznie 6 zł. a półrocznie 3 zł., winna być wpłacana na konto czekowe w P. K. O. Nr. 30365 lub w Administracji Dziennika Urzędowego (Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego w Równem). Na odwrotnej stronie blankietu nadawczego należy bezwzględnie podać tytuł wpłaty. Notatka taka nie podlega opłacie pocztowej.
4) Komplety Dziennika Urzędowego z lat ubiegłych lub poszczególne egzemplarze można nabyć po uprzedniem uiszczeniu należności w kwocie 6 zł. za komplet rocznika, a 70 gr. za poszczególny egzemplarz. Nr. Nr. 5 z 1928 r., 1, 2, 3 i 4 z 1929 roku, 8 z 1931 oraz 1 z 1932 r. są już całkowicie wyczerpane.

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Nr. pojedyńczy 60 gr. Konto P.K.O. Nr. 30.365.

Adres inistAmdRedijakc i racji: RÓWNE WOŁYŃSKIE, KURATORJUM.

Druk. Samorządowa Równe, XIII-ej Dywizji 3 tel. 164.